

BETÆNKNING

Afgivet af Udvalg for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke

vedrørende

**Forslag til Inatsisartutlov om erhvervsuddannelser og kurser på
erhvervsuddannelsesområdet**

Fremsat af Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Najaaraq Møller, Siumut, formand

Medlem af Inatsisartut Knud Mathiassen, Naleraq

Medlem af Inatsisartut Dines Mikaelson, Siumut

Medlem af Inatsisartut Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Edvard Nielsen Aronsen, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen d. 9. april under FM2024 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Nærværende forslag er fremlagt med det formål at sikre, at brancheskolerne knyttes tættere på de uddannelsespolitiske visioner, samtidig med at økonomistyringen af skolerne effektiviseres direkte af centraladministrationen. Forslaget indebærer, at brancheskoler ikke længere vil være ledet af bestyrelser, men i stedet have Naalakkersuisut som øverste myndighed. Forslaget forudsætter, at de eksterne faglige inputs kan indhentes fra det nye nationale uddannelsesråd, eksterne relevante interessenter eller faglige arbejdsgrupper, fremfor bestyrelserne. Ydermere vil forslaget muliggøre, at der sikres flere praktikpladser end hidtil ved at etablere en praktikkoordinatorfunktion, der også vil gavne ungemålgruppen.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Forslaget fik en blandet modtagelse ved førstebehandlingen og blev henvist til udvalgsbehandling.

Under førstebehandlingen var der bred enighed om, at erhvervsuddannelserne skal styrkes og flere skal tage en erhvervsuddannelse og praktik, men at forslaget i sin nuværende form ikke kunne vedtages. Der var dog særligt fokus på centralisering af brancheskolerne ved nærværende forslag, der vil medføre nedlæggelse af skolernes bestyrelser. Til dette bar debatten præg af en bekymring for, at centraliseringen vil medføre ekstra arbejde til centraladministrationen

Høringssvar

Lovforslaget har været i offentlig høring i perioden 2. december 2023 til 6. januar 2024. Der er 10 indkomne høringssvar, hvori 6 har afgivet bemærkninger. De afgivne høringssvar er vedlagt lovforslaget, hvilket er i overensstemmelse med formkravene opstillet af Inatsisartuts Formandskab.

Deputationer

Forstander og bestyrelsesformand for Socialpædagogisk Seminarium (PI/SPS) repræsenterede Brancheskolernes Fællesråd (KNQI) d. 8. januar 2024. Under deputationen fremlagde repræsentanterne for KNQI deres synspunkter om forslaget til Udvalget. Ligeledes har en række bestyrelsesformænd haft foretræde for udvalget den 25. april 2024. Under disse to foretræder blev grundholdningerne til ændringen af styrelsesordningen fremført, der vil medføre en nedlæggelse af bestyrelserne, samt den nationale uddannelsesråd. Dette er også blevet fremført under KNQI's høringssvar.

Orienteringsmøder og spørgsmål til Naalakkersuisut

Udvalget har som led i udvalgets behandling af forslaget haft orienteringsmøde med Naalakkersuisoq for Børn, Unge, Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke d. 25. april 2024. Kopi af indkaldelsen til orienteringsmødet og Naalakkersuisoq for Børn, Unge, Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke besvarelse til de spørgsmål, der blev drøftet under mødet, er vedlagt nærværende betænkning som **bilag 1 og 2**.

Udvalget har ligeledes til brug for udvalgets behandling af forslaget anmodet Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke om at besvare en række spørgsmål. Kopi af udvalgets spørgsmål og Naalakkersuisoq for Børn, Unge, Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirkes besvarelse er vedlagt nærværende betænkning som **bilag 3 og 4**.

Udvalgets behandling af forslaget

Det nærværende lovforslag har tre nye hovedelementer, mens det øvrige indhold, opbygning og struktur følger den gældende lov om erhvervsuddannelser og kurser på erhvervsområdet.

Styrelsesordning

Under forslagets 1. behandling blev nærværende forslag der ligger op til nedlæggelserne af

brancheskolernes bestyrelser drøftet. Dertil blev det noteret, at GE og Grønlands Brancheskoler (KNQI) har rettet henvendelse til Naalakkersuisoq for Børn, Unge, Kultur, Uddannelse, Idræt og Kirke omkring nærværende lovforslag. Henvendelsen følger af GE's og KNQI's bekymring for at nedlæggelserne af bestyrelser vil betyde, at skolerne vil miste specialviden fra arbejdsmarkedet.

Under 1. behandlingen blev det fremført, at nedlæggelsen af bestyrelserne vil betyde, at brancheskolerne vil miste den brede faglige viden og at ændringen vil føre til yderligere centralisering, der vil give ressortmyndigheden en øget arbejdsbyrde. Ifølge Naalakkersuisoq har bestyrelserne selv efterspurgt tiltag til effektivisering af brancheskolerne. Det blev hertil anført, at den nye styrelsesordning vil forbedre brancheskolernes økonomi, da ressortmyndigheden vil overtage styringen gennem direkte pålæg til forstander og instrukser til brancheskolerne, på samme administrative hierarki som gymnasierne. I høringssvarnotatet anføres det, at brancheskolernes opgaver stadig vil varetages decentralt, mens styringen vil kobles tættere på ressortmyndigheden.

Flere af høringssvarene påpeger også, at nedlæggelsen af bestyrelserne i brancheskolerne vil betyde, at brancheskolerne mister den faglige ekspertise fra erhvervslivet. Dette taget i betragtning af rapporten fra Implement, som påpeger bestyrelsernes tilknytning til arbejdsmarkedet, kendskab til arbejdsmarkedets behov, som ligeledes sikrer strategisk styring af skolerne.

Udvalget har ligeledes drøftet den nye styrelsesordning i nærværende forslag. Udvalget har taget Naalakkersuisuts besvarelse (bilag 2) omkring den nye styrelsesordning til efterretning.

Praktikkoordinatorfunktion (§ 33)

Under 1. behandlingen blev det fremført, at forslaget om oprettelse af en praktikkoordinatorfunktion (§ 33) vil bidrage til sikring af flere praktikpladser. Efter gældende lov ligger ansvaret herfor hos bestyrelserne, men denne opgave er ikke blevet løftet tilfredsstillede, i og med at antallet af praktikpladser har været faldende. Under 1. behandlingen blev det noteret, at man havde mistet 200 praktikpladser igennem 13 år. Udvalget har ligeledes drøftet bestemmelsen.

Af forslagets almindelige bemærkninger fremgår det, at forslaget om oprettelse af en praktikkoordinatorfunktion ikke forudsætter etablering af en praktikkoordinatorfunktion ved hver enkelt skole, da bestemmelsen vil kunne opfyldes f.eks. ved at etablere en fælles praktikkoordinatorfunktion, der dækker flere skoler. Funktionen kan varetages af nyansatte eller af allerede ansat personale, der besidder de fornødne kompetencer.

Udvalget noterer i den forbindelse, at de har taget Naalakkersuisut besvarelse af spørgsmål til efterretning (bilag 2).

Råd og nævn (§ 4)

Naalakkersuisuts bemyndigelse til at nedsætte råd og udvalg udvides, således disse kan omfatte hele uddannelsesområdet og ikke alene erhvervsuddannelsesrelaterede emner. Bemyndigelsen har til formål at kunne fastsætte et uafhængigt nationalt uddannelsesråd, der samtidig også skal erstatte den gældende tekstanmærkning i finansloven 2024. Det anføres under forslaget almindelige bemærkninger, at man med bestemmelsen påtænker, at Naalakkersuisut og brancheskolens forstander også vil kunne indhente eksternt faglig viden fra et rådgivende organ, der arbejder indenfor uddannelse og beskæftigelse inden for fiskerisektoren. Derudover kommenteres det under høringsnotatsvarene, at erhvervsuddannelser også berører social- og sundhedsområdet, og ikke kun erhvervet.

Det fremgår af høringsvarene, at der generelt er opbakning til muligheden for at nedsætte et nationalt uddannelsesråd. Dog betvivles det, om rådets medlemmer vil kunne bidrage med relevante kvalifikationer indenfor erhvervsuddannelser.

Udvalget bemærker, at Naalakkersuisoq konstaterer i sin besvarelse (bilag 2), at der til enhver tid vil kunne nedsættes branche- og fagspecifikke aftagerpaneler, samt at forstanderens forpligtelse til at udarbejde uddannelsesplaner efter rådføring med relevante interessenter, jf. § 36, vil sikre en præcis og relevant sparring.

Forslagets økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser ved forslaget realisering er beskrevet under forslaget almindelige bemærkninger. Det er heri anført, at forslaget ikke vurderes at have økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige, da forslaget forudsætter besparelser ved den nye styrelsesordning, hvor det samtidig forventes, at midlerne til praktikkoordinatorfunktionen finansieres gennem omlægningen af bestyrelserne og organisatoriske tilpasninger. Derudover noterer udvalget, at den nærværende bestemmelse betyde at man vil nedbringe de administrative og økonomiske konsekvenser, da man på sigt vil kunne undgå budgetafvigelse, og desuden mindske arbejdsbyrden mellem brancheskolerne og ressortdepartementet, når man afvikler resultatkontrakterne.

Udvalgets indstillinger

- Et **flertal** i udvalget indstiller forslaget til **vedtagelse**.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Najaaraq Møller
Formand

Knud Mathiassen

Dines Mikaelen

Peter Olsen

Edvard Nielsen Aronsen